

Αν σε ρωτήσει ο δάσκαλος και δεν ξέρεις, κάνε πως πάγωσε η οθόνη
(είπε η Εύα της Γ' Δημοτικού στην αδελφή της, της Β' Γυμνασίου)

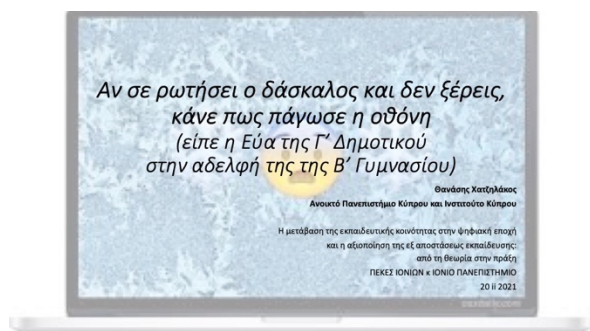
Θανάσης Χατζηλάκος

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου και Ινστιτούτο Κύπρου

Η μετάβαση της εκπαιδευτικής κοινότητας στην ψηφιακή εποχή
και η αξιοποίηση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης: από τη θεωρία στην πράξη

ΠΕΚΕΣ ΙΟΝΙΩΝ κ ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

20 ii 2021

Δ1 - Αν σε ρωτήσει ο δάσκαλος και δεν ξέρεις, κάνε πως πάγωσε η οθόνη

Καλό μεσημέρι. Στα μειονεκτήματα του 'ητλε' αυτής της διημερίδας είναι το ότι δεν βρισκόμαστε αυτή τη στιγμή σε κάποιο από τα ωραία Ιόνια νησιά συντρώνοντας και συζητώντας. Στα πλεονεκτήματα είναι ότι ο καθένας σας μπορεί να με ακούει όσο θέλει

και να τρώει παράλληλα. Καλή σας όρεξη λοιπόν ☺.

Ζητώ συγνώμη για τον τίτλο της ομιλίας.

Προφανώς τον διάλεξα διότι είναι ένα ελκυστικό αστείο -γέλασαν όλοι σε όσους τον είπα.

Έχω δύο δικαιολογίες που έβαλα έναν αστείο τίτλο σε ένα σοβαρό συνέδριο.

Πρώτον, ότι είναι γεγονός -εκτός από το όνομα του κοριτσιού που άλλαξα.

Δεύτερο, διότι εμπεριέχει πικρές αλήθειες. Είναι γνωστό ότι με αστεία λέμε τα πιο σοβαρά πράγματα. "Από παιδί κι από τρελό μαθαίνεις την αλήθεια..."

Δ2 - Πικρές αλήθειες

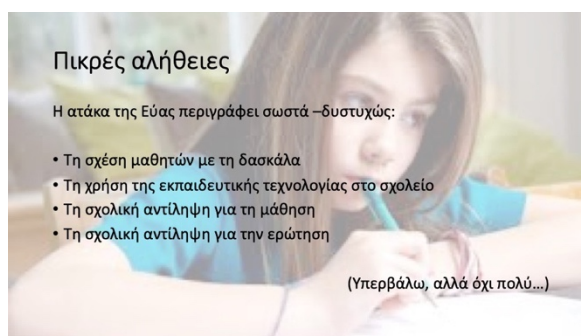
Ποιες πικρές αλήθειες;

Η πρώτη και πιο ευδιάκριτη είναι η σχέση της μαθήτριας με τη δασκάλα

Η δεύτερη είναι η επιφανειακή σχέση των παιδιών -και όχι μόνο- με την (εκπαιδευτική) τεχνολογία. Είναι μια μάσκα, μπορώ να κρυφτώ πίσω της.

Τρίτο, περιγράφει την αντίληψή μας για τη μάθηση

Και το βαθύτερο είναι η σχέση μας, εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων, με την έννοια της ερώτησης.

Η σχέση δασκάλου-μαθήτριας μέσα από την προτροπή της μικρής Εύας

Ανταγωνιστική σχέση με το δάσκαλο-εξεταστή: προσπαθώ να τον πείσω ότι ξέρω, κι αν χρειάζεται τον εξεπατώ

μέθοδος)

Δεν υπάρχει ο δάσκαλος-συνοδοιπόρος στη μάθηση σ' αυτή την ατάκα.

Δ3 – Η σχέση δασκάλου-μαθήτριας μέσα από την προτροπή της μικρής Εύας

...αναδεικνύει μια Ανταγωνιστική σχέση με το δάσκαλο-εξεταστή: προσπαθώ να τον πείσω ότι ξέρω, κι αν χρειάζεται τον εξεπατώ (η τεχνολογία είναι το αστείο, αλλά τα σκονάκια είναι αρχαιοτάτη

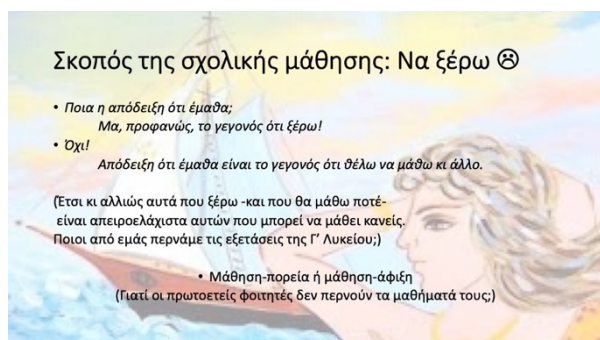
Δ4 - Καλαμάρια, σκάφες και λάπτοπ στο σχολείο

Στην Κύπρο λεν «καλαμαρά». Δηλαδή Έλληνα από την Ελλάδα, σε διαφοροποίηση με τους Έλληνες Κύπριους. Και γιατί “καλαμαρά”; Διότι κάποτε, όχι πολύ μακριά, την εποχή των γονιών μου, οι εγγράμματοι στην Κύπρο ήταν συνήθως από την Ελλάδα. Και κουβαλούσαν μαζί τους τα εργαλεία γραφής, την πέννα και το μελανοδοχείο, γνωστό και ως ‘καλαμάρι’ -εγώ το πρόφτασα στην πρώτη δημοτικού, το 1959. Πόσο μακρινή είναι αυτή η εικόνα! Κάποιοι λίγοι, πολύ λίγοι, είχαν τη δεξιότητα και τα εργαλεία γραφής. Σήμερα μπορώ να γυρίσω στον τυχαίο άγνωστο διπλανό μου στο λεωφορείο και να πω: “μου δίνετε, παρακαλώ, στο στυλό σας να γράψω κάτι;”

Καλαμάρια, σκάφες και λάπτοπ στο σχολείο

- Εκπαιδευτική τεχνολογία: τα ίδια -γρηγορότερα κι ευκολότερα ☹️
- Γιατί στην Κύπρο είμαι ένας ‘καλαμαράς’;
- Δύο πλυντήρια για να βάλουμε τη σκάφη επάνω ή λάπτοπ στους μαθητές για να βάλουμε τα pdf μέσα
- Η (δήςθεν) παγωμένη οθόνη ως τεχνολογική έκδοση της σχολικής μικροσπάτης

Ε, λοιπόν, τεχνολογικά και οικονομικά είμαστε σήμερα σε θέση να έχει ο κάθε μαθητής ένα φορητό υπολογιστή, ένα λάπτοπ που λέμε στα ελληνικά -αλλά δεν ξέρουμε ακόμη να τον χρησιμοποιούμε για τη σχολική εκπαίδευση, παρά μόνο όπως αυτοί στο ανέκδοτο που αγοράζουν δύο πλυντήρια για να βάζουν τη σκάφη επάνω. Διαφωνείτε ότι κάτι τέτοιο κάνουμε όταν το επιχείρημα για μαθητικό υπολογιστή στο σχολείο είναι, λέει, η αποθήκευση των σχολικών βιβλίων σε pdf -και μάλιστα για να μην κουράζονται τα παιδιά στη μεταφορά τους;

Δ5 – Σκοπός της σχολικής μάθησης: Να ξέρω ☹️

Το άλλο σημείο που αναδεικνύει η φράση της μικρής Εύας είναι η αντίληψη πως σκοπός της μάθησης είναι να ξέρει ο μαθητής. Και επομένως, ποιά είναι η απόδειξη ότι έμαθα; Μα, προφανώς, το γεγονός ότι ξέρω!

Όχι, λέω εγώ. Απόδειξη ότι έμαθα είναι το γεγονός ότι θέλω να μάθω κι άλλο.
(Έτσι κι αλλιώς αυτά που ξέρω και που θα μάθω ποτέ είναι απειροελάχιστα αυτών που μπορεί να μάθει κανείς.

Αν με εξετάσει σήμερα κάποιος με τον τρόπο που εξετάζονται οι μαθητές του Λυκείου, θα διαπιστώσει, με τη λογική του συστήματος, ότι δεν ξέρω, κι επομένως δεν έχω μάθει. Αυτό δεν είναι αλήθεια. Μαθαίνω σημαίνει αλλάζω. Η σχολική μου εκπαίδευση, το προσωπικό μου πέρασμα από το Λύκειο μεταξύ άλλων, με άλλαξε βαθύτατα. Έμαθα, έστω κι αν σήμερα δεν ξέρω με την έννοια των σχολικών εξετάσεων.)

Σκεφτείτε και κάτι άλλο: γιατί οι πρωτοετείς φοιτητές, αυτοί που ως μαθητές τα περασμένα λίγα χρόνια από τα θαυμαστά της εφηβείας τους τα δώσαν δουλεύοντας εξαντλητικά για τη ντροπή που ονομάζεται «Πανελλήνιες», συχνά δεν περνούν πολλά από τα μαθήματα του πρώτου έτους; Διότι, ισχυρίζομαι, τους έχουμε εμφυσησει την αντίληψη της μάθησης ως άφιξη και όχι ως πορεία: «πέρασα», λεν, «επομένως, έφτασα. Αρκετά η προσπάθεια».

Δ6 - Περί ερωτήσεων και σχολικής εκπαίδευσης

Αλλά το βαθύτερο και εντέλει σημαντικότερο που προκύπτει από τη φράση της Εύας είναι η σχολική αντίληψη για την ερώτηση. Θυμάστε το παιχνίδι του συνειρμού; Θα σας πω μια λέξη και θα μου πείτε, γρήγορα, αμέσως, χωρίς να σκεφτείτε μια άλλη: Τραπέζι; Καρέκλα. Μέρα; Νύχτα. Ερώτηση; Απάντηση. Γιατί όμως; Μήπως θα έπρεπε η λέξη που συνδέουμε αυτόματα με την 'ερώτηση' αντί για 'απάντηση' να είναι 'διερεύνηση';

Τί είναι η ερώτηση; Είναι κάτι προς απάντηση; Είναι εργαλείο εξέτασης; Ή μήπως είναι οδηγός, χάρτης για την ανακάλυψη;

Ακόμη και οι λεγόμενες «συχνές ερωτήσεις» είναι στην πραγματικότητα τρόπος παρουσίασης των απαντήσεων!

People also ask: Τρόπος παρουσίασης των απαντήσεων!

Πού πηγαίνει ο ποταμός Ζαμβέζι;

Χιλιάδες μαθητές κάθε χρόνο απαντούν «στον Ινδικό ωκεανό» και περνούν την εξέταση ή απαντούν κάτι άλλο και κόβονται.

Έχει ξεχάσει το σχολείο ότι ο σκοπός της ερώτησης ήταν η εξερεύνηση της Αφρικής από τον Λίβινγκστοουν και όχι ένα τικ σε ερώτηση πολλαπλής επιλογής.

Πώς ξέρουμε πότε έγινε η μάχη του Μαραθώνα;

Πώς ξέρουμε τί έγινε στη μάχη του Μαραθώνα;

Πώς ξέρουμε ότι έγινε η μάχη του Μαραθώνα;

Αντί για όλα αυτά τα εξαιρετικά ενδιαφέροντα ερωτήματα, τα παιδιά μας απασχολούνται στο να αποστηθίσουν έναν αριθμό-χρονολογία που δεν τους λέει τίποτε, και μια

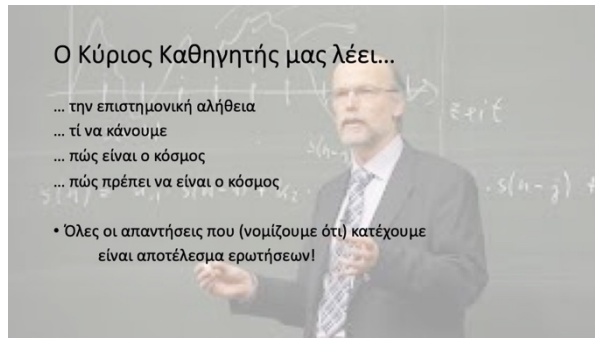
Περί ερωτήσεων και σχολικής εκπαίδευσης

- Συνειρμός: Ερώτηση – Απάντηση ή Ερώτηση – Διερεύνηση;
- Ερώτηση στο σχολείο: εργαλείο εξέτασης, επίδειξης, παρουσίασης
- Ερώτηση στην επιστήμη: εργαλείο έρευνας, οδηγός ανακάλυψης
- Ερώτηση: το κύριο διανοητικό εργαλείο πνευματικής ανάπτυξης του ανθρωπίνου είδους
- Γιατί δεν διδάσκουμε την τέχνη και την επιστήμη του ερωτών στο σχολείο;

μετριότατη λεκτική περιγραφή μάχης -την ίδια στιγμή που στο you tube κυκλοφορεί το χουλιγουντιανό '300';

Η ερώτηση είναι το κύριο διανοητικό εργαλείο πνευματικής ανάπτυξης του ανθρωπίνου είδους.

[Τί γίνεται στο σχολείο;]

Δ7 - Ο Κύριος Καθηγητής μας λέει...

Έχουμε συνηθίσει του καθηγητές πανεπιστημίου να μας λεν.
Να μας λεν την επιστημονική αλήθεια
Να μας λεν τί να κάνουμε
Να μας λεν πώς είναι ή πώς πρέπει να είναι ο κόσμος

Ακόμη κι όταν αυτό γίνεται σωστά, δηλαδή με ταπεινοφροσύνη και μετριοπάθεια, με αναγνώριση του γεγονότος ότι όσα κι αν ξέρουμε είναι απειροελάχιστο σε σύγκριση με αυτά που δεν ξέρουμε κι ακόμη περισσότερο με αυτά που δεν μπορούμε να μάθουμε, δεν δείχνει τη διαδρομή προς αυτή την υποτιθέμενη αλήθεια ή απαντήσεις, που είναι ο κύριος ρόλος της επιστήμης. Δεν δείχνει ότι ξεκινάμε από την ερώτηση.

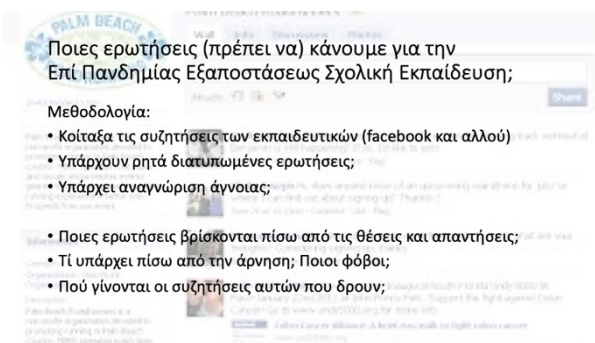
Έτσι λοιπόν, όταν η Γκέλη μου έγραψε για να με προσκαλέσει στην διημερίδα αυτή, σκέφτηκα τον εξής τίτλο: **Ποιες ερωτήσεις (πρέπει να) κάνουμε για την Επί Πανδημίας Εξαποστάσεως Σχολική Εκπαίδευση;**

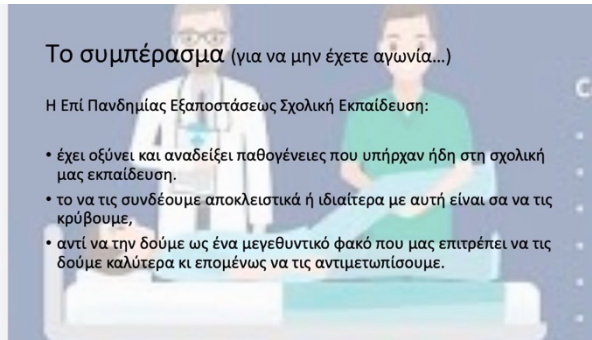
Αλλά μετά ήρθε η μικρή Εύα και τα ανέτρεψε όλα...

Δ8 – Ερωτήσεις για την Αναγκαστική Λόγω Πανδημίας Εξαποστάσεως Σχολική Εκπαίδευση

Αποφάσισα λοιπόν να κοιτάξω τις ερωτήσεις που κυκλοφορούν σχετικά με την ΛΠΣΕΕ.

Συζητήσα, διάβασα, κοίταξα...

Δ9 – Το συμπέρασμα

Η κεντρική ιδέα της παρουσίας μου εδώ είναι ότι η ΑΛΠΕΣΕ έχει οξύνει και αναδείξει παθογένειες που υπήρχαν ήδη στη σχολική μας εκπαίδευση. Ότι το να τις συνδέουμε αποκλειστικά ή ιδιαίτερα με την ΑΛΠΕΣΕ είναι σα να τις κρύβουμε, αντί να δούμε την ΑΛΠΕΣΕ ως ένα μεγεθυντικό φακό που μας

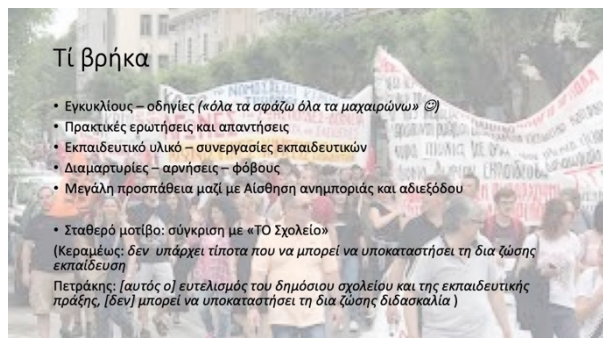
επιτρέπει να τις δούμε καλύτερα κι επομένως να τις αντιμετωπίσουμε.

Δ10 – Τί βρήκα

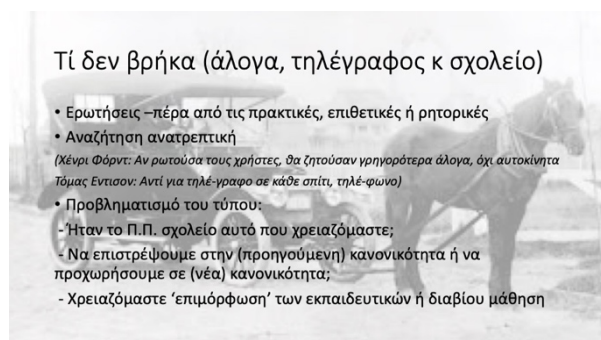
Ορίστε τί βρήκα:

Πολλές αρνήσεις, πολλές Οδηγίες, απόψεις, και ελάχιστα ερωτήσεις.

- Εγκυκλίους – οδηγίες («όλα τα σφάζω όλα τα μαχαιρώνω» 😊)
- Πρακτικές ερωτήσεις και απαντήσεις
- Εκπαιδευτικό υλικό – συνεργασίες εκπαιδευτικών
- Διαμαρτυρίες – αρνήσεις – φόβους
- Μεγάλη προσπάθεια μαζί με Αίσθηση ανημποριάς και αδιεξόδου
- Σταθερό μοτίβο: σύγκριση με «ΤΟ Σχολείο»

(Κεραμέως: δεν υπάρχει τίποτα που να μπορεί να υποκαταστήσει τη δια ζώσης εκπαίδευση
Πετράκης: [αυτός ο] ευτελισμός του δημόσιου σχολείου και της εκπαιδευτικής πράξης, [δεν] μπορεί να υποκαταστήσει τη δια ζώσης διδασκαλία)

Δ11 – Τί δεν βρήκα

- Ερωτήσεις –πέρα από τις πρακτικές, επιθετικές ή ρητορικές
 - Αναζήτηση ανατρεπτική
- (Χένρι Φόρντ: Αν ρωτούσα τους χρήστες, θα ζητούσαν γρηγορότερα άλογα, όχι αυτοκίνητα
Τόμας Εντισον: Αντί για τηλε-γραφο σε κάθε

σπίτι, τηλε-φωνο)

- Προβληματισμό του τύπου:
 - Ήταν το Π.Π. σχολείο αυτό που χρειαζόμαστε;
 - Να επιστρέψουμε στην (προηγούμενη) κανονικότητα ή να προχωρήσουμε σε (νέα) κανονικότητα;
 - Χρειαζόμαστε 'επιμόρφωση' των εκπαιδευτικών ή διαβίου μάθηση

Δ12 - Οι δικές μου, πρωτόλειες, ερωτήσεις

Τί είδους ερωτήσεις νομίζω ότι πρέπει να κάνουμε;

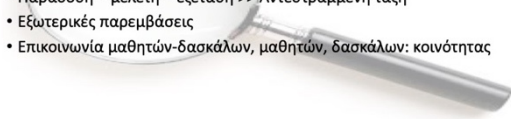
- Πώς θα μπορούσε η επί πανδημίας (λόγω πανδημίας) σχολική εξαποστάσεως εκπαίδευση να γίνει αφορμή και ευκαιρία ριζικών αλλαγών στη σχολική εκπαίδευση; Ποιών ριζικών αλλαγών
- Ποιες αδυναμίες μας οξύνει και αναδεικνύει η λόγω πανδημίας σχολική εξαποστάσεως εκπαίδευση; Ποιοι είναι το πρώτο πληθυντικό «μας»;
- Μήπως «Ποιούμεν την ανάγκην φιλοτιμίας; Κι αν το κάνουμε τί πειράζει;
- Πώς ξεβολουόμαστε; (How do we get out of our comfort zones?) Σε τί συνίσταται το βόλεμά μας;
- Καλά, τώρα μεταβαίνει η εκπαιδευτική κοινότητα στην ψηφιακή εποχή; Ποια είναι η «εκπαιδευτική κοινότητα»; Τί είναι η ψηφιακή εποχή;

Δεν έχω απαντήσεις στις ερωτήσεις αυτές. Και πολύ περισσότερο δεν έχω βέβαιες, οριστικές, μελετημένες και στοιχειοθετημένες απαντήσεις. Αλλά γιαυτό τις φέρνω σε ένα συνέδριο, για να τις συζητήσουμε.

Διότι αν περιμένουμε να δράσουμε μόνο όταν είμαστε σίγουροι, τότε θα είναι πολύ αργά, θα έχουμε χάσει ήδη.

Η Επί Πανδημίας Εξαποστάσεως Σχολική Εκπαίδευση ως μεγεθυντικός φακός των προβλημάτων

- Οι μαθητές δεν προσέχουν/ελέγχονται.
- Δεν βγαίνει η ύλη ($10 > 9$, $10 > 7$, $10 > 1!$)
- Ανισότητες: Δεν έχουν όλοι οι μαθητές ίσες ευκαιρίες
- Παράδοση – μελέτη – εξέταση >> Αντεστραμμένη τάξη
- Εξωτερικές παρεμβάσεις
- Επικοινωνία μαθητών-δασκάλων, μαθητών, δασκάλων: κοινότητα

Δ 13 - Η Επί Πανδημίας Εξαποστάσεως Σχολική Εκπαίδευση ως μεγεθυντικός φακός των προβλημάτων

«Η ΑΛΠΕΣΕ ως μεγεθυντικός φακός προϋπαρχόντων προβλημάτων στα σχολεία μας», θα μπορούσε να είναι ένας άλλος τίτλος της παρουσιάσής μου αυτής.

Η πανδημία λοιπόν αναδεικνύει τα όρια του σημερινού μοντέλου σχολικής εκπαίδευσης. Ποιες αδυναμίες μας αναδεικνύει και οξύνει η λόγω πανδημίας εξαποστάσεως σχολική εκπαίδευση;

Ας δούμε μερικά παραδείγματα:

Οι μαθητές δεν προσέχουν/ελέγχονται.

Δεν βγαίνει η ύλη ($10 > 9$, $10 > 7$, $10 > 1!$)

Ανισότητες: Δεν έχουν όλοι οι μαθητές ίσες ευκαιρίες

Παράδοση – μελέτη – εξέταση >> Αντεστραμμένη τάξη

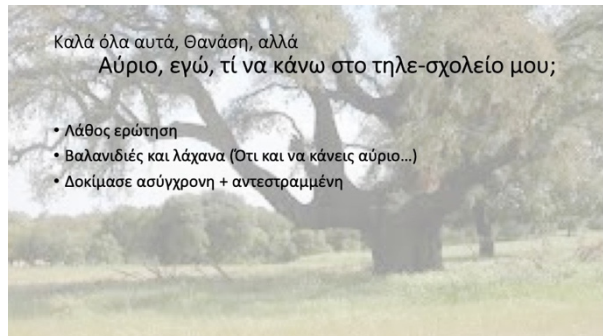
Ερωτήσεις, καλές ερωτήσεις

Εξωτερικές παρεμβάσεις

Επικοινωνία μαθητών-δασκάλων, μαθητών, δασκάλων: κοινότητας

Δ14 - Καλά όλα αυτά, Θανάση, αλλά **Αύριο, εγώ, τί να κάνω;**

Δεν προλαβαίνω να κοιτάξω τα σχόλιά σας στο stream του YouTube την ώρα αυτή. Ελπίζω να είναι κυρίως αντιρρήσεις, απόψεις, παρατηρήσεις, και μερικές ερωτήσεις, ανάμεσα στις οποίες φαντάζομαι και την εξής: Καλά όλα αυτά, Θανάση, αλλά **Αύριο, εγώ, τί να κάνω;**

1. Λάθος ερώτηση

Δεν πρέπει να μας απασχολεί αυτό. Σε ένα τόσο μεγάλο μακροπρόθεσμο πρόβλημα δεν υπάρχουν λύσεις του αύριο. Δεν υπάρχει μαγικό χάπι.

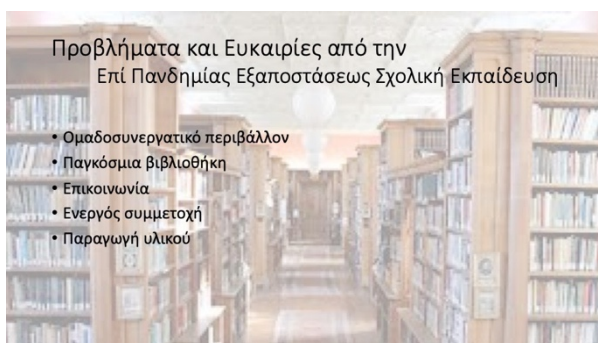
2. Ότι και να κάνεις αύριο...

Πριν είκοσι χρόνια, ήμουν πολύ πιο αναιδής απότι σήμερα. Ήταν η εποχή που ξεκινούσαν οι ΤΠΕ σε ευρεία πιλοτική κλίμακα στα σχολεία. Υπουργός Παιδείας ο Ευθυμίου, ήθελε και αυτός όπως όλοι οι υπουργοί εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις με αποτέλεσμα ορατό στη διάρκεια της θητείας του. Κα σε μία σύσκεψη του είπα: οι αλλαγές στην εκπαίδευση γίνονται με τις δεκαετίες αν όχι με τις γενιές, κι εσείς θέλετε αλλαγές με το εξάμηνο. Στην εκπαίδευση πρέπει να φυτεύουμε βελανιδιές κι εσείς μας βάζετε να φυτεύουμε λάχανα.

Σε ένα τόσο μεγάλο μακροπρόθεσμο πρόβλημα δεν υπάρχουν λύσεις του αύριο. Δεν υπάρχει μαγικό χάπι.

3. Δοκίμασε ασύγχρονη + αντεστραμμένη

Έχω όμως και μια πρακτική απάντηση. Υπάρχει χάπι που θα απαλύνει τα συμπτώματα, που θα δώσει χρόνο καλύτερης αντιμετώπισης και θα παράγει και χρήσιμα πράγματα κατά την εκτέλεσή της.

Δ15 - Προβλήματα και Ευκαιρίες από την ΑΛΠΕΣΕ

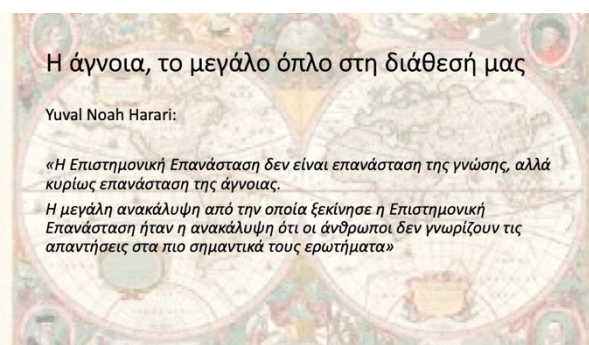
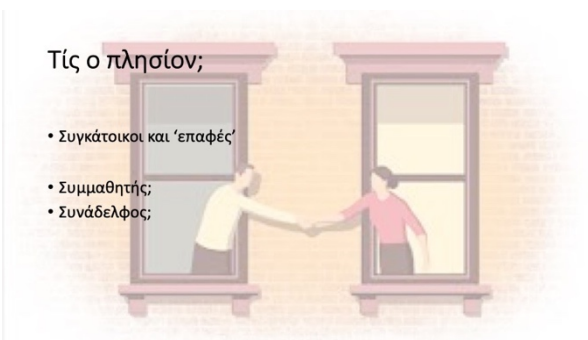
Ενώ από τη μια μεριά έχουμε τα προβλήματα που αναδεικνύουν προϋπάρχουσες παθογένειες δεν μπορούμε να αγνοούμε τις ευκαιρίες που μας δίνει έστω και αυτή η κουτσουρεμένη εξαποστάσεως εκπαίδευση

Ομαδοσυνεργατικό περιβάλλον
Παγκόσμια βιβλιοθήκη

Επικοινωνία
Ενεργός συμμετοχή
Παραγωγή υλικού

Δ16 Τίς ο πλησίον;

Συγκάτοικοι στην πολυκατοικία και
'επαφές' ('contacts') στο τηλέφωνο
Συμμαθητής
Συνάδελφος

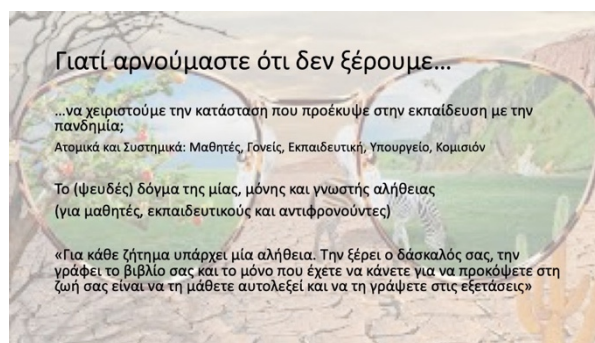
Δ17 - Η άγνοια, το μεγάλο όπλο στη διάθεσή μας

Ο μεγάλος σύγχρονος ιστορικός Yuval Harari στην παγκόσμια ιστορία του με τίτλο Sapiens, περιγράφει την Επιστημονική Επανάσταση ξεκινώντας με το κεφάλαιο που επιγράφεται «Η ανακάλυψη της άγνοιας», όπου εξηγεί πώς η πρόοδος που

είχαμε τους τελευταίους 5 αιώνες στηρίζεται στην προθυμία του ανθρώπου να παραδεχτεί την άγνοιά του, την ενδεχόμενη εσφαλμένη μέχρι τώρα αντίληψή του για οτιδήποτε. Γράφει χαρακτηριστικά πως «Η Επιστημονική Επανάσταση δεν είναι επανάσταση της γνώσης, αλλά κυρίως επανάσταση της άγνοιας. Η μεγάλη ανακάλυψη από την οποία ξεκίνησε η Επιστημονική Επανάσταση ήταν η ανακάλυψη ότι οι άνθρωποι δεν γνωρίζουν τις απαντήσεις στα πιο σημαντικά τους ερωτήματα»

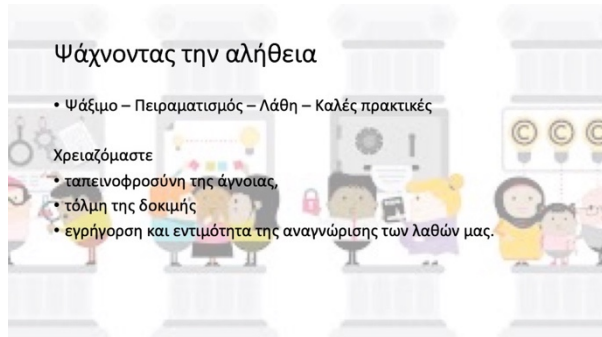
Δ 18 - Γιατί αρνούμαστε ότι δεν ξέρουμε...

Γιατί αρνούμαστε ότι δεν ξέρουμε να χειριστούμε την κατάσταση που προέκυψε στην εκπαίδευση με την πανδημία; Δεν ξέρουμε, ούτε ο καθένας μας ατομικά και βεβαίως ούτε και το Υπουργείο Παιδείας.

Γιατί; Διότι όλη μας η εκπαίδευση στηρίζεται σε ένα (ψευδές) δόγμα που λέει στους μαθητές: «Για κάθε ζήτημα υπάρχει μία αλήθεια. Την ξέρει ο δάσκαλός σας, την γράφει το βιβλίο σας και το μόνο που έχετε να κάνετε για να προκόψετε στη ζωή σας είναι να τη μάθετε αυτολεξεί και να τη γράψετε στις εξετάσεις.» (Και αντίστοιχα για τους εκπαιδευτικούς: Για κάθε εκπαιδευτικό ζήτημα υπάρχει μία αλήθεια. Την ξέρει το υπουργείο σας, την γράφει το αναλυτικό σας πρόγραμμα και το μόνο που έχετε να κάνετε για να προκόψετε στη επαγγελματική ζωή σας είναι να τη μάθετε και να την εφαρμόζετε επακριβώς στις τάξεις σας.

Η δε αντιπολίτευση, είτε συνδικαλιστική, είτε κομματική, είτε ιδεολογική, δεν αμφισβητεί αυτό το δόγμα, παρά μόνο διαφωνεί στη λεπτομέρεια του ποια είναι η αλήθεια για το κάθε ζήτημα.

Δ19 - Ψάχνοντας την αλήθεια

Απουσιάζει από τη συζήτηση η άποψη ότι κι αν ακόμη υπάρχει μια αλήθεια δεν την ξέρουμε, την ψάχνουμε. Ότι με το ψάξιμο μαθαίνουμε πιο πολλά και γινόμαστε καλύτεροι απότι με την εφαρμογή της υποτιθέμενης μιάς και γνωστής αλήθειας. Και ότι για να τη βρούμε πρέπει να

πειραματιστούμε, δοκιμάζοντας διαφορετικά πράγματα από τα οποία δεν θα συνάγουμε την μία αλήθεια, αλλά διάφορες καλές πρακτικές, ενδεχομένως αντικρουόμενες.

Χρειαζόμαστε την ταπεινοφροσύνη της άγνοιας, την τόλμη της δοκιμής, και την εγρήγορση και εντιμότητα της αναγνώρισης των λαθών μας.

Αντί για αυτά στο σχολικό μας σύστημα χρησιμοποιούμε την άγνοια μόνο για να περιχαρακώσουμε το τί διδάσκουμε και διδασκόμαστε.

Για την ατολμία δοκιμών (ατολμία; Φυγοπονία; Βόλεμα;) χρησιμοποιούμε τη δικαιολογία του ότι όλοι πρέπει να κάνουν τα ίδια και πως δεν μπορεί να πειραματιζόμαστε στα παιδιά μας.

Και για να κρύβουμε τα λάθη μας βάζουμε όλη μας την εξυπνάδα, πονηριά και τεμπελιά.

Δ20 – Η ευκαιρία και ο κίνδυνος

Η ΑΛΠΕΣΕ μας δίνει μια εξαιρετική ευκαιρία: η άγνοιά μας είναι και προφανής και προφανώς συγγνωστή, όσο βέβαια δεν προσπαθούμε να την καλύψουμε με εγκυκλίους και συνθήματα. Η δοκιμή είναι και φανερή ανάγκη και μεγάλη ευκαιρία. Και τα λάθη μας θα μας χρεωθούν πολύ λιγότερο απότι σε οποιαδήποτε άλλη περίοδο.

Γιατί το σχολείο θα αλλάξει μετά την πανδημία. Κι αν δεν φροντίσουμε να έχουμε λόγο, λόγο επικοινωνιακό και όχι καταγγελτικό για αυτό εμείς, οι εκπαιδευτικοί της πράξης, θα το κάνουν άλλοι χωρίς εμάς, και το δημόσιο, δημοκρατικό σχολείο που θέλουμε θα περιθωριοποιηθεί.

